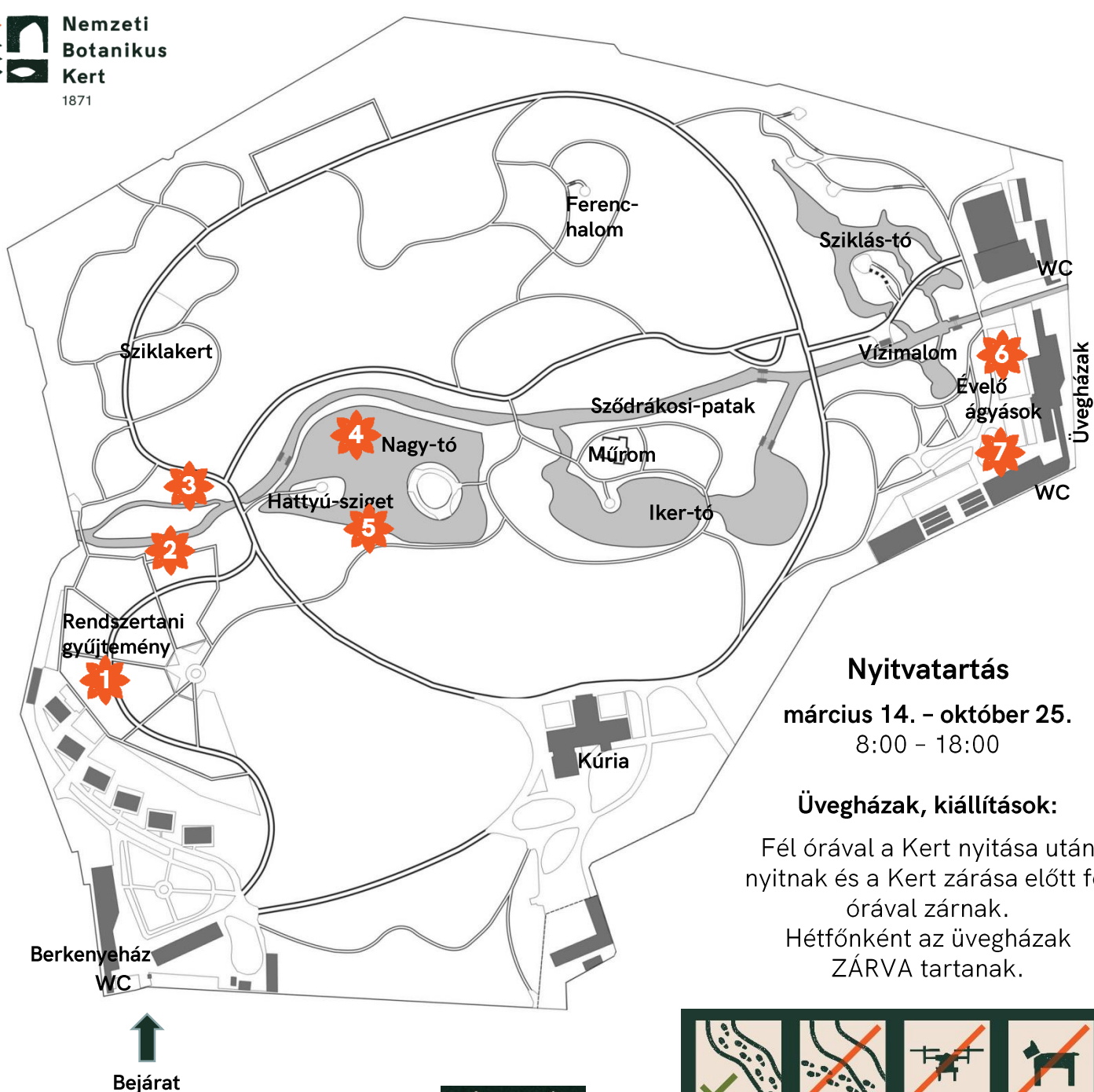

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Bíbor kasvirág (*Echinacea purpurea*)

Nyitvatartás

március 14. – október 25.
8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:

Fél órával a Kert nyitása után
nyitnak és a Kert zárása előtt fél
órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak
ZÁRVA tartanak.

Térképes útmutatónk abban segít, hogy
az aktuálisan virágzó fajok, vagy más
időszerű látnivalók közül néhányat
könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

www.botanikuskert.hu

Szent Jakab hava. Sajnos úgy tűnik idén is, mint oly gyakran, aszályos nyár elé nézünk. Kertünk a Veregyházi-medence Ény-i részén fekszik, a Börzsöny és a Pilis esőárnyékában, így a közeli Budapestnél is kevesebb csapadékot kap. Idén az évi csapadékmennyiség 200 mm körül van, a legszárazabb alföldi területekhez hasonlóan. Így legfőbb nyári gondunk az öntözés, mely anyagi s technikai okok miatt sem egyszerű, s közel sem tud, mégcsak egy kiadós nyári záport sem pótolni. A pázsit korán elsárgul, s az aszályos hetek, hónapok bizony még a cserjék, fák lombozatán is meglátszódnak.

A Rendszertani gyűjtemény szélén, a fészkesek szélső ágyásában és a kert más helyein is a pompás **Teleki-virág** (*Telekia speciosa*) élénksárga, óriás fészekvirágzatai hívogatnak. Nagy szív alakú tőlevelei és erőteljes szára van, tojásdad alakú szárlevelekkel. Hegyvidéki patakparti magaskórós társulások mutatós növénye, Erdélytől egészen a Kaukázusig. A Bükkben is előfordul, nálunk VEDETT növény! Nevét gróf Teleki Sámuel (1739-1822) erdélyi kancellárról kapta, aki a híres marosvásárhelyi könyvtár, a Teleki-téka alapítója volt.

Az élő gyűjteményben található **liliomok** (*Lilium*) nagy, illatos virágai nagyon mutatósak és változatos színűek. A liliomok a kolostorkertek megbecsült növényei voltak. Gyógynövényként is ismertek, mert hagymájukat gyulladáscsökkentő és égési sérüléseket gyógyító kenőcsökbe rakták, olajban áztatott virágszirmaikkal pedig sebeket, rovarcsípéseket, ekcémát kezeltek. Illóolajuk a kozmetikaipar fontos alapanyaga. Több faj hagymáját régen megfőzve fogyasztották. Gyűjteményünkben több szép kertészeti fajtában és hibridben gyönyörködhetünk.

A Rendszertani gyűjteményben a fészkesvirágzatúak családjának (*Compositae*) egyik ágyásában virítanak a **bíbor kasvirágok** (*Echinacea purpurea*). Merev szárain alul inkább tojásdad, felül inkább tojásdad-lándzsás alakú, finoman fogazott, néha ép szélű, durva levelek fejlődnek. Nagy fészekvirágzatai magánosan nyílnak a szárok végén. Őshazája Észak-Amerika keleti középső részein, az Őt-tavaktól dél fele egészen a Mississippi torkolat vidékéig terjed, a préri és a száraz, nyílt bokorerdők szépséges virága. Gyöktörzse hatékony immunerősítő, fokozza a szervezet ellenálló képességét, baktérium- és vírusölő hatású. Allergiás megbetegedések és kötőszöveti gyulladások kezelésére is használják. Dísnövényként is kedvelt, gyűjteményünkben több fajta is díszlik.

A Nagy-tóban megkezdte virágzását az **indiai lóbusz** (*Nelumbo nucifera*), mely a vízi életmódhoz remekül alkalmazkodott növény. Iszapban kúszó gyöktörzsében és levélnyelében szellőzőjáratok vannak. A víz színe fölé emelkedő, hatalmas, kerek leveleit késszerű víz-taszító viaszréteg fedi, így a víz nem tapad meg rajta, hanem felületén gyöngyként lepergő cseppek képződnek. Kicsi termései, a „lóbuszmagok”, az urnaszerűen kiszélesedett virágtengelybe süllyedve fejlődnek. Az óvilági szubtrópusi területek vízinnövénye. Keményítőtartalmú, édeskes ízű gyöktörzsét sítve, főzve, nyersen fogyasztják, a zseme leveleket levesbe, főzelékbe főzik, ételeket csomagolnak bele. A „lóbuszmagot” pörkölve, főzve eszik, süteményekbe dolgozzák fel. Gyógynövényként is ismert. Kínában a tisztaság, a becsületesség és az erény jelképe. A hinduk mitológiájában a lóbuszvirág a Föld trónusa, Buddhának pedig a lóbusz (padma) volt a kedvenc virága.

A Kaktusz- és Pozsgásházban virágzik egy Madagaszkárról származó, attraktív megjelenésű nemzetség, az Ördögcsákyák nemzetsége. Több fajukat csak a '90-es években írták le. Egyik ismert fajuk az itt is látható **ördögcsáky** (*Uncarina roeoesliana*). A leveleket, hajtásokat és a termést is kellemetlen szagú, nehezen lemosható, ragacsos anyag borít, mindemellett termésüket sugárirányban fejlődő, kampóban, vagy szigony-szerű horgokban végződő nyúlványok jellemzik, így nagyobb állatok bundájába tapadva terjesztik a magokat. A bennszülöttek e termést egérfogásra használják. A szokatlan alakú virágot csak megfelelő szájszervvel rendelkező rovarok képesek porozni.

Június végére a cserjék zöme elvirágzik, így még nagyobb érdeklődésre számítanak a nyáron virító hortenziák. Sajnos kertünk száraz éghajlata s meszes, homokos talaja nem alkalmas nevelésükhöz, néhány fajuk azonban szépen fejlődik. Az egyszerűségében is pompás **cserjés hortenzia** (*Hydrangea arborescens*) lombhullató, alacsony kis cserje. Dúsan elágazó, lapos sátorvirágzatát több-kevesebb termékeny és meddő (ivarszerveket nem tartalmazó), kicsi, fehér virág alkotja. Észak-Amerika keleti részéről került kultúrába. Sok kertészeti fajtája ismert, legnépszerűbbek a csak meddő virágokból álló virágzatú fajták.

A Nagy-tó partján is nyílik a **régi fűzény** (*Lythrum salicaria*). A fűzfalevelű fű vagy piros fűzény 50-180 cm magasra nő. Négyszögletes szárán ülve helyezkednek el a fűzfához hasonlatos levelei. Tömött fűzérben nyíló sötét bíbor-rózsaszín virágai júniustól szeptemberig nyílnak. Mivel túri az állandó vízborítást, ezért nemcsak a tavak partjára, hanem mint vízinnövényt is ültethetjük, de élő ágyást is díszíthetünk vele. Gyógynövényként gyomor- és bélbetegségek kezelésére használták. Toroköblítők, bélfertőtlenítő teakeverékek alkotórésze, zseme leveleit főzelékként is eszik.

KÖZELI PROGRAMJAINK:

2026. július 19. vasárnap 14:00 - 17:00

ÉLMÉNYMŰHELY: Festőnövények, növényi festékek

2026. július 25. szombat 10:00 -13:00

ÉLMÉNYSÉTA: Bambusz és lóbusz – kuratori vezetéssel

2026. július 25. szombat 19:30

SZABADTÉRI KONCERT: Musica Sonora - Török dallamok a Kertben

2026. augusztus 01. szombat 19:30

KERTMOZI: Csendes barát – Alkonyi sétával és kuratori vezetéssel